

İlgili Kanun / Madde
2821 S. SK/45

T.C
YARGITAY
22. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2014/841
Karar No. 2014/834
Tarihi: 24.01.2014

- PROFOSYONEL SENDİKA YÖNETİCİSİNİN HİZMET ÖDENEĞİ
- HUKUKA AYKIRI BULUNARAK İPTAL EDİLEN GENEL KURUL ARASI ÇALIŞMLAR NEDENİYLE HİZMET ÖDENEĞİ ALAMAYACAĞI

ÖZETİ: Somut olayda, yukarıda ayrıntılı olarak izah edildiği üzere, davacının ikinci dönem görevi mahkeme kararı ile davacının seçildiği olağanüstü genel kurulun iptal edilmesi neticesinde, üçüncü dönem görevi ise davacının seçildiği genel kurulun merkez yönetim kurulu kararı ile iptal edilmesi neticesinde son bulmuştur. Tüzüğün hizmet ödeneğine ilişkin yukarıda belirtilen hükmünde, hizmet ödeneğinin, aday olmama, seçilememe, çekilme ya da ölüm nedeniyle görevin son bulması durumunda ödeneceği açıkça ifade edilmiştir. Şu halde, davacının, hukuka aykırı olması nedeniyle iptal edilen genel kurullar neticesinde seçildiği, 30.05.2007 ilâ 23.06.2009 tarihleri arası dönem ile 23.06.2009 ilâ 14.02.2010 tarihleri arası dönemler yönünden hizmet ödeneğine hak kazanamayacağı tartışmasızdır. Mahkemece yapılacak iş, sadece, davacının ilk dönem çalışması olan 05.09.2003 ilâ 30.07.2006 tarihleri arasındaki döneme ilişkin çalışma süresi itibarıyla belirlenecek hizmet ödeneği alacağının, kıdem tazminatı tavanı nazara alınarak, hüküm altına alınmasından ibaret iken eksik inceleme ile yazılı şekilde hüküm tesisi hatalıdır

DAVA: Davacı, hizmet ödeneği, ücret alacağı, ikramiye, iletişim yardımı ve yıllık izin ücreti alacaklarının ödenilmesine karar verilmesini istemiştir.

Mahkeme, isteği kısmen hüküm altına almıştır.

Hüküm süresi içinde davalı avukatı tarafından temyiz edilmiş olmakla, dava dosyası için Tetkik Hakimi G. Yılmaz tarafından düzenlenen rapor dinlendikten sonra dosya incelendi, gereği konuşulup düşünüldü:

Davacı İsteminin Özeti:

Davacı vekili, müvekkilinin, davalı sendikada merkez yönetim kurulu üyeliği, genel başkanlık ve İç Anadolu Bölge Şube Başkanlığı olmak üzere profesyonel yöneticilik yaptığını ancak müvekkiline alacaklarının ödenmediğini ileri sürerek hizmet ödeneği, aylık ücret, ikramiye yardımı, yıllık izin ücreti ve iletişim yardımı alacaklarının tahsiline karar verilmesini talep etmiştir.

Davalı Cevabının Özeti:

Davalı vekili, taleplerin zamanaşımına uğradığı savunması ile birlikte davacının alacaklarının ödendiğini belirterek davanın reddine karar verilmesini talep etmiştir.

Mahkeme Kararının Özeti:

Mahkemece, bilirkişi raporu ve toplanan delillere dayanılarak, yıllık izin ücreti talebinin reddine, diğer taleplerin ise kabulü ile hizmet ödeneği, ücret alacağı, ikramiye ve iletişim yardımı alacaklarının hüküm altına alınmasına karar verilmiştir.

Temyiz: Kararı davalı vekili temyiz etmiştir.

Gerekçe:

Taraflar arasında, sendika profesyonel yöneticisinin mali hakları uyumsuzluk konusu olup, öncelikle uyumsuzlukla ilgili hukuki dayanakların ortaya konulması ve hukuksal çerçevenin belirlenmesi gereklidir.

Dava tarihinde yürürlükte bulunan 2821 sayılı Sendikalar Kanunu'nun 44. maddesine göre "Sendikalar gelirlerini Sendikalar Kanunu ve tüzüklerinde gösterilen faaliyetler dışında kullanamazlar ve bağışlayamazlar." 2821 sayılı Kanun'un 45. maddesine göre ise "Konfederasyonlar ile sendikaların ve şubelerinin yönetim kurulu üyeleri ile başkanlarına verilecek ücretler, her türlü ödenek, yolluk ve tazminatlar genel kurul tarafından tespit olunur."

Sendika tüzüğünün 80/a maddesinde ise, sendikada ücretle çalışacak yönetici ve personele ödenecek ücret ve diğer ödemelerin bütçe ile belirleneceği düzenlenmiştir. Tüzüğün 80/b maddesinde de, sendika yöneticilerine hizmet ödeneği ödenmesi öngörülmüştür.

Somut olayda, ilk önce 24.08.2003 tarihli olağan genel kurulda merkez yönetim kurulu üyesi seçilen davacı, 05.09.2003 tarihli merkez yönetim kurulu kararı ile profesyonel yönetici olarak tayin edilmiş ve davacının bu görevi, yeniden seçilemediği 30.07.2006 tarihli genel kurula kadar devam etmiştir.

Davacının ikinci görevi ise, 27.05.2007 tarihli olağanüstü genel kurulda yeniden merkez yönetim kurulu üyesi seçilmesi ile başlamış, davacının bu görevi, 16.02.2009 tarihinde genel başkan seçilmesi ile devam etmiştir. Davacının ikinci

görevi ise, Ankara 1. İş Mahkemesinin 12.05.2009 tarihli kararıyla, davacının seçildiği 26-27 Mayıs 2007 tarihli olağanüstü genel kurulun iptal edilmesi ve Yargıtay 9. Hukuk Dairesinin 23.06.2009 tarihli onama ilamı ile bu tarihte sona ermiştir.

Davacının üçüncü görevi de, 10.05.2009 tarihinde İç Anadolu Şube Başkanı seçilmesi ile başlamıştır. Davacının üçüncü görevinin başladığı 10.05.2009 tarihli şube genel kurulunun iptali için açılan davada, Ankara 4. İş Mahkemesinin 08.09.2009 tarihli kararıyla, iptali talep olunan şube genel kurulunun, merkez yönetim kurulu kararıyla iptaline karar verildiği gerekçesiyle, karar verilmesine yer olmadığı yönünde hüküm tesis edilmiş, mahkeme kararı Yargıtay 9. Hukuk Dairesinin 17.11.2009 tarihli kararıyla onanmıştır. Bu suretle, davacının üçüncü görevinin de, seçildiği genel kurulun 16.07.2009 tarihli merkez yönetim kurulu kararı ile iptal edilmesi neticesinde, bu tarihte son bulduğu anlaşılmıştır.

Yukarıda açıklanan maddi ve hukuki olgular ışığında davalının temyiz itirazları değerlendirildiğinde;

1-Dosyadaki yazılara, toplanan delillerle kararın dayandığı kanuni gerektirici sebeplere göre davalı vekilinin aşağıdaki bentlerin kapsamı dışında kalan temyiz itirazları yerinde değildir.

2-Mahkemece, davacı iddiası doğrultusunda, merkez yönetim kurulu üyesi ücretinin 2.400,00 TL, genel başkan ücretinin 2.800,00 TL ve şube başkanı ücretinin 2.200,00 TL olduğu kabul edilerek ücret alacağıının hesaplandığı bilirkişi raporuna itibarla hüküm kurulmuş ise de yapılan araştırma eksik ve hüküm kurmaya yeterli bulunmamaktadır.

Yukarıda izah edildiği üzere, sendika tüzüğüne göre yönetici ücretleri bütçe ile belirlenecektir. Dosya içeriğinde bulunan ve 24.08.2003 ilâ 25.08.2007 tarihleri arasında geçerli olan bütçenin 14. maddesinde profesyonel yöneticilerin başlangıç ücretleri belirlenmiş, yine aynı maddede gösterilen tarihlerde, belirtilen yönetici ücretlerine % 50' yi geçmemek üzere Merkez Yönetim Kurulunun belirleyeceği oranda zam yapılacağı öngörülmüştür. Şu halde, mahkemece, öncelikle Merkez Yönetim Kurulu tarafından yapılan zam oranlarına ilişkin kararlar ile 25.08.2007 tarihinden sonraki döneme ilişkin uygulanacak bütçe eksiksiz olarak getirilmeli ve bütçe doğrultusunda belirlenen ücrete yapılacak zamlar uygulanarak davacının ücretinin tespiti gerekirken, soyut beyana dayalı ve eksik inceleme ile verilen karar hatalıdır.

3-Dosya içeriğinden, davacının banka hesabına, davalı sendika tarafından çok sayıda ödeme yapıldığı, ancak yapılan bu ödemelere ilişkin herhangi bir araştırma yapılmadığı anlaşılmaktadır. Mahkemece, davacının banka hesabına yapılan ödemelerin mahiyeti ile davacıya başkaca nakden ve senet karşılığı yapılan ödemelerin bulunup bulunmadığı araştırılmalı ve değinilen ödemelerin ücret yahut diğer alacaklara dair yapıldığı anlaşıldığı takdirde söz konusu ödemeler mahsup edilmelidir.

Öte yandan, yukarıda belirtildiği üzere, davacının şube başkanlığı olan

üçüncü dönem görevinin, genel kurulun iptal edildiği 16.07.2009 tarihinde son bulması nedeniyle, bu tarihe kadar olan ücret alacaklarının varsa hüküm altına alınması gerekirken, 14.02.2010 tarihi itibarıyla hesaplanması hatalı olup, bu husus da ayrı bir bozma sebebidir.

Bu hususla ilgili bir başka bozma sebebi ise, dava dilekçesinde, davacıya ücret karşılığı olmak üzere toplamda 34.705,00 TL tutarında ödeme yapıldığının ikrar edilmesi, ancak mahkemece bu hususun değerlendirilmemesidir. Yapılacak iş, yukarıda belirtilen esaslar doğrultusunda tespit edilecek ücret alacağı miktarından, ödendiği ikrar edilen 34.705,00 TL'nin mahsubu ile varsa bakiye ücret alacağının hüküm altına alınmasından ibaret iken, eksik inceleme ile verilen karar bu yönü ile de hatalı olmuştur.

4-Mahkemece, zamanaşımı defii nazara alınarak, 01.08.2007 ilâ 14.02.2010 tarihi arasındaki döneme ilişkin ikramiye ve iletişim yardımı alacaklarının hesaplandığı bilirkişi raporuna itibarla hüküm kurulmuş ise de, yukarıda belirtildiği üzere davacının son görev tarihi 16.07.2009 tarihi olduğundan, bu tarihe kadar söz konusu alacakların belirlenmesi gerekirken yazılı şekilde hüküm tesisi hatalı olmuştur.

Öte yandan, bütçe gereğince, merkez yönetim kurulu kararı doğrultusunda ikramiye ödemesi ve iletişim yardımının yapılacak olması nedeniyle, ilgili her dönem itibarıyla söz konusu ödemelerin yapılmasına ilişkin yönetim kurulu kararları dosyaya getirtilmeli, ilgili kararlar gereğince davacıya ne kadar ödeme yapılması gerektiği duraksamaya yer vermeyecek şekilde tespit edilmelidir. Ayrıca yukarıda belirtildiği üzere, dosya içeriğinde bulunan banka kayıtlarına göre davacıya, ikramiye ödemesi ile iletişim yardımı yapıldığı tespit edilir ise, bu tutarlar da mahsup edilmelidir. Anılan hususlar yerine getirilemeksizin, eksik inceleme ile hüküm tesisi hatalıdır.

5-Sendika tüzüğü'nün 80. maddesinin (b) bendine göre "Sendika yöneticilerinin aday olmama, seçilememe, çekilme ya da ölüm nedeniyle görevlerinin sona ermesi durumunda, kendilerine ya da yasal mirasçularına, göreve seçildikleri tarihten itibaren görevlerinin sona erdiği tarihe kadar fiilen çalıştıkları her tam yıl için, kendilerine ödenen aylık ücretlerine ek olarak sağlanan para ve para ile ölçülmesi mümkün hakların da gözönünde tutulması suretiyle saptanacak bir günlük ücretin 45 katı tutarında bir hizmet ödeneği net olarak verilir."

Mahkemece, davacının görev yaptığı üç döneme ilişkin olmak üzere, 05.09.2003-14.02.2010 tarihleri arasındaki toplam çalışma süresine göre hizmet ödeneğinin hesap edildiği bilirkişi raporuna itibarla hüküm kurulmuş ise de, karar dosya içeriğine uygun düşmemektedir.

Somut olayda, yukarıda ayrıntılı olarak izah edildiği üzere, davacının ikinci dönem görevi mahkeme kararı ile davacının seçildiği olağanüstü genel kurulun iptal edilmesi neticesinde, üçüncü dönem görevi ise davacının seçildiği genel kurulun merkez yönetim kurulu kararı ile iptal edilmesi neticesinde son bulmuştur. Tüzüğü'nün hizmet ödeneğine ilişkin yukarıda belirtilen hükmünde, hizmet ödeneğinin, aday

olmama, seçilememe, çekilme ya da ölüm nedeniyle görevin son bulması durumunda ödeneceği açıkça ifade edilmiştir. Şu halde, davacının, hukuka aykırı olması nedeniyle iptal edilen genel kurullar neticesinde seçildiği, 30.05.2007 ilâ 23.06.2009 tarihleri arası dönem ile 23.06.2009 ilâ 14.02.2010 tarihleri arası dönemler yönünden hizmet ödeneğine hak kazanamayacağı tartışmasızdır. Mahkemece yapılacak iş, sadece, davacının ilk dönem çalışması olan 05.09.2003 ilâ 30.07.2006 tarihleri arasındaki döneme ilişkin çalışma süresi itibarıyla belirlenecek hizmet ödeneği alacağına, kıdem tazminatı tavanı nazara alınarak, hüküm altına alınmasından ibaret iken eksik inceleme ile yazılı şekilde hüküm tesisi hatalıdır.

6-Mahkemece, hüküm altına alınan ücret, hizmet ödeneği ve ikramiye alacaklarının mevduata uygulanan en yüksek faiziyle tahsiline karar verilmiş ise de, davacı ile davalı arasındaki ilişkinin vekalet ilişkisi olması sebebiyle, işçi ücretleri için öngörülen “bankalarca mevduata uygulanan en yüksek faizin” somut olayda uygulanamayacağına gözdârı edilmesi de isabetsizdir. Söz konusu alacakların da yasal faiziyle tahsiline karar verilmesi gerekirken, yazılı şekilde hüküm tesisi isabetsiz olup bozmayı gerektirmiştir.

Sonuç:

Temyiz olunan kararın, yukarıda yazılı sebeplerle BOZULMASINA, peşin alınan temyiz harcının istek halinde ilgiliye iadesine, 24.01.2014 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.